

MARIKE GOSLINGA

SCHUIJLPLAATS

Leopold / Amsterdam

Voor mijn vader

Eerste druk 2017

© tekst: Marike Goslinga

Omslagontwerp: Deborah van der Schaaf

Omslagbelettering: Nanja Toebak

Uitgeverij Leopold, Amsterdam / www.leopold.nl

ISBN 978 90 258 7297 7 / NUR 283

Uitgeverij Leopold drukt haar boeken op papier met het FSC®-keurmerk.
Zo helpen we waardevolle oerbossen te behouden.

I

We zaten op de boot naar Vlieland, mijn vader, mijn broer, mijn zus en ik. Het was de eerste vakantie zonder haar.

‘Je moet het een plekje geven, jongen,’ had mijn juf gezegd bij het afscheid van groep acht.

Wat voor plekje dan? Wat was dat voor stom advies? Ik wilde gewoon dat alles weer normaal was. Dat ik niet zo leeg was vanbinnen, want dat leek ik wel, een soort zombie. Behalve als mijn broer grappen maakte, al waren dat er de laatste tijd niet zoveel. Tom maakt mij normaal gesproken altijd aan het lachen. Hij moet professioneel grappenmaker worden. Mama zei dat altijd. Ik denk dat ze gelijk heeft. Of had. Hoe zeg je dat? Als iemand er niet meer is?

We voeren langs de zandbank met de zeehonden. Ik zag dat er gras groeide. Dat is niet normaal voor een zandbank, die hoort steeds onder water te gaan.

Ik stootte Tom aan. ‘Kijk, er komt een eiland bij.’

Hij keek op van zijn game en glimlachte. ‘Gaan we daar volgend jaar heen, is vast een hoop te doen,’ zei hij.

Ik grinnikte.

Mijn zus negeerde ons. Ze had haar koptelefoon op en keek boos uit het raam. Anne heeft een stoornis volgens mij, ze laat nooit iets zien behalve een kwaai kop.

Mijn vader zei niet zoveel. Zijn handen frunnikten om beurten aan de krant en het zakje van de meegebrachte koeken. Hij haalde steeds maar nieuwe koffie voor zichzelf en fris voor ons. ‘Nog een frisje, jongens?’ zei hij met een scheve glimlach. Hij had wallen onder zijn ogen.

De weken na het ongeluk moesten we nog gewoon naar school. Toen konden we elkaar wel ontlopen. We deden thuis alle

vier zo normaal mogelijk. Ik had echt geen flauw idee hoe het nu verder moest. Mijn vader ging naar zijn werk en wij naar school. Ik zat in het laatste jaar van de basisschool, Tom in het laatste jaar van de middelbare en Anne in het derde jaar. Bij het avondeten zaten we natuurlijk samen aan tafel. Dat was het enige moment dat elkaar ontlopen lastig was.

Mijn vader zat nu op mijn moeders plek. 'En, hoe was jullie dag?' vroeg hij dan.

'Ging wel,' zei Tom meestal.

'Gewoon,' zei Anne, of ze zei helemaal niets.

'Leuk,' zei ik, 'ik ga meedoen aan het schooltoneel.' Of ik zei: 'Leuk, de buurman van nummer twaalf heeft een nieuwe hond, hebben jullie die gezien?' Of: 'Leuk, ik had een negen voor topografie!'

Meestal weet ik wel iets te bedenken waardoor ik papa het gevoel kan geven dat het goed met ons gaat, net als vroeger. Met mij dan in ieder geval.

'Wat leuk, Levi,' zei hij dan. En vervolgens kwam er een glimlach op zijn gezicht.

Toen we aankwamen bij de haven van Vlieland zat Anne nog steeds verveeld naar buiten te kijken. Ze had haar koptelefoon afgedaan. 'Waarom gaan we hier eigenlijk nog naartoe?' vroeg ze.

Anne is al een tijd aan het puberen, dat is echt verschrikkelijk. Misschien hoort die kwaai kop daar wel bij. Mama zei een keer dat Anne er ook niks aan kon doen, aan de puberteit, alsof het een ziekte is.

Ik gaf haar een schop onder de tafel.

'Ik wil hiernaartoe,' zei ik.

Tom zei niks.

'Je hoeft niet mee, hè?' zei mijn vader tegen Anne.

'Ja ja, dat zeg je wel, maar dat bedoel je niet natuurlijk,' antwoordde ze kattig.

Ik keek naar Tom, die zei nog steeds niks. Mijn vader begon de spullen in de tassen te doen. Hij gaf mij een knipoog.

'Je kunt altijd nog eerder teruggaan,' zei ik tegen Anne.

Deed ze dat maar. Samen met papa en Tom zou het vast goed te doen zijn. Misschien konden we dan zelfs af en toe over

mama praten, zoals papa soms met ons probeerde. Als hij dan maar niet verdrietig werd. Met Anne erbij kon er niks gezegd worden, die werd dan hysterisch. Met haar erbij was het zelfs alsof mama niet bestaan had. Of heel lang geleden misschien.

Ik keek naar buiten, naar de kade waar de mensen stonden die hun familie of vrienden kwamen ophalen. Ze lachten en zwaaiden naar de mensen op de boot. Toen besloot ik iets. Ik zou deze vakantie gaan redden. Ik zou er gewoon voor zorgen dat alles weer was zoals vóór het ongeluk, ik zou de dingen doen die mama altijd deed. Ik voelde een glimlach op mijn gezicht komen.

Even later stonden we te wachten bij de uitgang van de boot totdat hij afgemeerd was. Samen met de rest van de mensen die naar het eiland gingen. Er werd bijna niet gesproken, iedereen keek elkaar wat dommig aan. Ging dat altijd zo? Het was me nooit eerder opgevallen, raar sfeertje voor een vakantie. Ik leunde tegen een wand waaraan een paar portretten hingen. Misschien van de kapitein en de bemanning of gewoon wat eilanders, geen idee. Getekend door een kunstenaar, dat zag je zo. Eindelijk gingen de deuren open, frisse blauwe lucht en het gekrijs van zeemeeuwen kwamen me tegemoet. We waren er.

2

Onze tassen brachten we naar de bagagewagens, die de spullen naar de camping brengen. Het duurde even voordat we aan de beurt waren. Ik probeerde voor de grap Tom omver te duwen, maar die leek wel van steen. Toen hij mij een zetje gaf, viel ik meteen achterover door het gewicht van mijn rugzak. Gelukkig viel ik op een andere tas, ik moest lachen en probeerde weer overeind te komen. Tom gaf me een hand en trok me met een flinke ruk omhoog waardoor ik rechtop stond, met mijn gezicht vlak bij het zijne. Ik voelde zijn warme ademhaling.

Hij keek me doordringend aan. ‘Doe even normaal,’ zei hij zacht. Ik fronste mijn wenkbrauwen en keek een andere kant op. Hoezo normaal?

Een groot paard stond klaar voor een kar vol bagage. Het had een heel gespierd lijf, dat moest natuurlijk ook wel met al die tassen op de wagen. Ik liep naar hem toe en aaide hem tussen zijn oren. Ik probeerde hem aan te kijken, maar hij keek steeds een andere kant op. Zijn manen stonden rechtovereind en hadden twee verschillende kleuren. Superstrak, alsof hij net van de kapper kwam. Er zit helemaal geen kapper op het eiland, dacht ik, laat staan een paardenkapper. Zouden die bagagemannen dat zelf doen? Een enorme schaar doemde in mijn hoofd op.

Mijn eigen blonde haar zat nogal wild de laatste tijd. Papa vond het hoog tijd dat ik het liet knippen. Nou, mooi niet. Ik ben nog nooit bij een kapper geweest.

Op dit eiland rijden sommigen nog met paard-en-wagen, nou ja, vooral het bagagevervoer dan. Auto’s zijn er bijna niet. Zo veel valt er ook niet te rijden, er zijn amper twee wegen. Vorig jaar had ik wel grote landrovers over het strand zien scheuren. Die zijn van de eilanders, zei mama toen. Je moet toch wat als je hier woont. Ik zou dat ook doen. En ik zou heel veel kitesur-

fen. Als ik dat zou kunnen. Ik had het wel geweten als ik hier woonde. Maar ja, we woonden hier niet. Misschien maar goed ook, dan konden we elkaar helemaal niet meer ontwijken.

‘Kom, we gaan lopen,’ zei mijn vader, nadat hij bij de man van het bagagevervoer had afgerekend.

Onderweg naar de camping kwamen we bekenden van mijn ouders tegen.

‘Hé, wat leuk, jullie ook weer hier! Hoe is het?’ vroeg de vrouw. Ik wist niet wie ze was. Ze deed me denken aan een kraai. Haar neus was puntig als een snavel en ze had donkere kraalooogjes. Haar man leek op een schildpad met zijn grote ogen en kleine ingedeukte neus. Ik zie vaak dieren in mensen, daar kan ik niks aan doen. Daardoor weet ik ook meteen of ik ze mag of niet, voor uilen heb ik bijvoorbeeld altijd een zwak. Deze mensen mocht ik niet.

Papa legde zijn arm om mijn schouder. ‘Het gaat goed, fijn om weer even op Vlieland te zijn,’ antwoordde hij.

‘Ja, heerlijk hè? Waar is Tine eigenlijk?’ vroeg de kraaienvrouw.

Mijn hart sloeg over.

‘Tine is overleden,’ zei mijn vader. Anne leek ter plekke door de grond te gaan. Tom liep gauw door met Anne op een drafje achter zich aan. Lekker makkelijk. Ik bleef naast papa staan.

De kraai en de schildpad schrokken zich natuurlijk rot. ‘Wat?’ riep de vrouw, om vervolgens op fluisterton verder te gaan: ‘Dat meen je niet, wat erg, wat rot voor jullie. Het spijt me verschrikkelijk!’ Alsof zij er iets aan kon doen. Fluisteren, dat is ook zo iets. Dat doen de mensen als het over de dood gaat.

‘Kom pap, we moeten verder, Anne en Tom zijn al bijna bij de camping,’ zei ik.

Papa keek me met een glimlach aan.

‘Je hebt gelijk,’ zei hij en hij trok me dicht tegen zich aan. ‘Tot ziens,’ zei hij tegen de mensen.

‘Sterkte ermee,’ zei de schildpad. De kraai knikte en keek heel ernstig met haar kraalooogjes.

Wij hebben een tenthuisje op Vlieland. Dat is een tent, maar ook weer niet. En het is ook een huisje, maar dan ook net weer

niet. Het staat op de grootste camping van het eiland. Daar gaan we al honderd jaar naartoe dus nu moesten we er ook maar heen, vond mijn vader. Hij wilde natuurlijk ook dat alles hetzelfde bleef.

Of Tom wel naar Vlieland wilde, wist ik niet. Anne en hij hadden weinig gezegd toen mijn vader een paar weken geleden had voorgesteld gewoon weer naar Vlieland te gaan. Sinds mama dood is, helpen Tom en ik papa met van alles. De buurvrouw zei een keer dat wij zijn steunpilaren zijn. Tom brengt en haalt mij als ik 's avonds ergens heen moet, hij overheert me voor topografie en ik help bij de boodschappen en de afwas. En ik ben zo vrolijk mogelijk als papa thuis is. Dan wordt hij tenminste niet verdrietig. Anne helpt helemaal nergens mee. Zij en Tom schelen maar een paar jaar, alleen pubert Tom niet. Dat zei mama vorig jaar. Ik ga ook niet puberen, *no way*.

Papa en ik liepen zonder iets te zeggen door het bos richting de camping. Ik zag Tom en Anne in de verte tussen de bomen lopen. We waren er bijna. Mijn hartslag ging sneller dan anders. Ik gaf papa een hand.

Tussen de bomen door zag ik de witte daken van de tenthuisjes al. Het voelde vertrouwd maar ook weer niet. Ik kneep in papa's hand, hij kneep terug.

3

De camping ligt tussen het bos en de rand van de duinen en meteen daarachter ligt de zee. Eigenlijk wandel je het hele eiland dwars over om er te komen. Dat duurt maar een kwartiertje, zo klein is Vlieland. Aan het einde van het bos is het hek van de camping. Er zijn normalere manieren om op de camping te komen, maar wij gaan altijd door een gat in het hek midden in het bos, dan ben je het snelst bij ons tenthuisje. Bij dat gat stonden Anne en Tom op ons te wachten.

Gelukkig hadden ze gewacht. Het laatste stukje over de camping liepen we samen. Ik deed iets wat ik al jaren niet meer gedaan had, ik ging op papa's rug. Tom en Anne liepen elk aan een kant naast ons. Voor het eerst voelde ik heel even dat we sterk waren samen. We leken wel een boom: papa de stam en wij de takken. Keken alle mensen nou naar ons? Ik zag mensen die er ook ieder jaar waren. Wist iedereen het? Nee toch? Papa knikte naar hen. Ze knikten terug. Sommigen zwaaiden even en keken dan snel weer een andere kant op. Ik keek naar de haartjes in papa's nek, ze waren nat.

'We zijn er bijna,' zei ik zacht bij zijn oor. Ik zag het washok al.

Bij het washok liet ik me van mijn vaders rug glijden. Onze bagage lag al langs het schelpenpad. We pakten allemaal onze eigen tas en liepen langs het washok omhoog de duinen in. Ik kon het dak van het tenthuisje zien. Mijn hart maakte een sprongetje. Ons tenthuisje staat boven op een duin. Als je van binnenuit door het raampje naar buiten kijkt, zie je het hek van prikkeldraad. Daar zijn nog hogere duinen met het strand erachter. Wij gaan bijna altijd stiekem onder het hek door om bij de zee te komen. Behalve mama, die deed dat nooit, zij ging iets verderop over de duinovergang. Ik liep vaak met haar mee

omdat ze anders helemaal alleen moest, dat vond ik zielig. Nu zou ik voortaan altijd over de duinovergang gaan, net als mama.

Toen mijn vader het slot van de deur openmaakte, wilde ik ineens dat ik al binnen was. Het leek wel of ik rustiger werd van het tenthuisje.

Binnen deed iedereen wat hij anders ook altijd deed. Papa en Tom liepen naar het washok om water te halen voor in de grote tank. Anne ging op het stapelbed liggen met een tijdschrift. Ik pakte mijn tas uit en legde de frisbee en de jeu de boules op hun plek. Daarna ging ik naar buiten om duinbloemen te plukken, net zoals mama deed. Duinvreugd noemde ze dat. Wat helmgras en het zandblauwtje erbij, de enige die ik nog kende van naam. Dan die gele minibloemetjes en de bloemen die zo op elkaar leken maar altijd weer andere kleuren leken te hebben, de paarse en die gele met rood en oranje.

Mama probeerde ons ieder jaar weer te leren hoe ze heetten, maar dat lukte nooit. Het was iets met stalklaver, rolstro of walkruid, of was het juist rolkruid, stalklaver en walstro? Zandblauwtje was tenminste duidelijk, het was blauw en groeide in het zand. Ik snoof de duinlucht op, lekker.

‘Wat doe jij nou?’ vroeg Anne toen ze vanaf het bed zag dat ik de bloemen op tafel zette. ‘Je bent toch niet gay?’

‘Trut,’ zei ik.

Papa deed, nadat hij terugkwam met het water, de gaskraan aan en maakte macaroni in het keukentje, mijn lievelingsmaal. Ik hielp mee met het maken van de salade. Toen we aan tafel zaten, was het eigenlijk best gezellig. Totdat papa iets over mama zei.

‘Als mama ons kon zien, zou ze blij zijn dat we hier nu zijn,’ zei hij.

Mijn zus keek direct superkwaad. Ik hield mijn adem in. Nu kwam het.

‘Maar dat kan ze niet, hè?’ riep Anne. ‘Zullen we het er dan maar niet over hebben?’ Ze stond woest op. Haar stoel viel met veel kabaal om en ze stampte het tenthuis uit. ‘Kunnen we nou nooit eens normaal doen?’ schreeuwde ze.

Alsof zij normaal deed! Ik zag haar over een duintje verdwijnen en was blij dat ze weg was. Papa zei niets en Tom keek uit het raam.

‘Het eten is lekker, papa,’ zei ik.

Mijn vader keek me aan en glimlachte. ‘Mooi zo. Trek je van Anne maar niks aan hoor. Dat zijn de hormonen,’ zei hij. ‘Toch, Tom?’

‘Ik denk het ook,’ zei Tom.

Toen was het stil. Ik probeerde een grapje te bedenken, maar ik wist er geen. Wegvluchten leek me nu ook wel wat, ik kreeg ineens bijna zin in de puberteit.

‘Een potje yahtzee zo meteen?’ zei ik.